

bøger efter dette Lovforslag og hvem der skal det efter den bestaaende Lov. Det Lovforslaget gaar ud paa, er kun at give en bestemtere Regel for denne Forpligtelse, saaledes at det ikke overlades blot til Domstolens vilkårlige og undertiden veglende Skjøn, hvad der kan siges at være ordentlig Førelse af Handelsbøger, og hvad der ikke kan siges at være det. Thi som det fremgaar tilstrækkeligt af Lovforslaget og Motiverne, er der allerede nu en Forpligtelse til at føre Handelsbøger og en Forpligtelse til at opgjøre Status, og tillige staar der i den allerede nu bestaaende Lovgivning, at i Faldtilfælde indtræder der Straf for grov Uorden i Henseende til Førelse af Handelsbøger. Det, man har sølt Ulemper ved hidtil, er dette meget ubestemte Udtryk „grov Uorden i Henseende til Førelse af sine Handelsbøger“. Hvad vil det sige? I saa Henseende kan man ikke blive staaende ved, at den Paagjældende har ført sine Bøger saaledes, som han selv har syntes, det var rigtigt, der maa lægges en mere objektiv Maalestof til Grund. Det er ogsaa nu meget hyppig Tilfældet, at Fallerter straffes, og ogsaa meget hyppig Tilfældet, at de paaberaabe sig, at de ikke have formaaet at føre Handelsbøger, slet ikke have forstaaet sig paa det; men det kan ikke hjælpe dem. Der er altsaa ikke Tale om at gøre noget principielt Spring ved denne Lov, der er kun Tale om at illustrere Udtrykket „grov Uorden“ noget nærmere, at give det en bestemt Baggrund, saaledes at Domstolene have noget Bestemt at gaa efter, og at Publikum ogsaa nogenlunde veed, hvorledes man skal forholde sig for ikke at blive dømt. Derfor giver Lovforslaget disse temmelig omstændelige Regler, der maaste i enkelte Tilfælde ere forvædet af Udvalget. Jeg tror derfor, at dersom man er principielt imod denne Forpligtelse, saa er man principielt imod Noget, som gjælder og allerede har gjældt i lang Tid. En anden Ting er, at man naturligvis kan have forskellige Meninger om de enkelte Bestemmelser, baade de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget og ogsaa de enkelte Bestemmelser i Endringsforslaget. Men det forekommer mig, at saadanne Indvendinger maa motiveres mere specielt med Hensyn til de enkelte Tilfælde, man vil vende sig imod.

Jeg skal forøvrigt indromme, at jeg er enig med den sidste ærede Taler i at have nogen Tvivl om, hvorvidt Endringsforslaget under Nr. 8 er heldigt. Jeg tror i hvert Fald, at det allerede af Hensyn til Redaktionen næppe kan blive staaende, og jeg vil henstille til Udvalgets Overveelse, om det

vil fastholde dette Endringsforslag, saavel som ogsaa, om det vil gjøre noget Forsøg paa at redigere det anderledes til næste Behandling. Jeg erkjender naturligvis, at en Lovbestemmelse, der gaar ud paa, at tvivlsomme Fordringer skulle anslås efter et rimeligt Skjøn, og at uerholdelige Fordringer skulle udslettes, for saa vidt ikke vil have megen praktisk Betydning, som den Paagjældende meget ofte vil kunne frie sig ved at sige: Jeg troede ikke, at den Fordring var tvivlsom, jeg mente ikke, at den Fordring var uerholdelig; men det vil dog ikke altid være Tilfældet, der vil blive Tilfælde, hvor han vil kunne rammes. Hvad for det Første angaar Fordringens Tvivlsomhed, vil han ikke kunne undgaa Straf, dersom han selv bevislig har afforderet med de Paagjældende; derigjennem vil han tilstrækkelig have lagt for Dagen, at han i Virkeligheden anser Fordringen for tvivlsom, og der kan ogsaa tænkes Tilfælde, hvor det kan være ganske givet, at han har anset Fordringen for uerholdelig, eller at i alt Fald ethvert fornuftigt Menneke maatte anse den derfor, ikke blot, naar den Paagjældende er død; thi saa er det jo givet; men ogsaa i andre Tilfælde, f. Ex. naar Vedkommende er udvandret, er gaet Fallit eller maaste er bleven straffet o. besl., saa at der ikke er nogen Udsigt, der kan anses for andet end rent kimerist for at den Paagjældende nogen Sinde vil være i Stand til at betale. Jeg henstiller, som sagt, til Udvalgets Overveelse, om det ikke vil finde det rigtigt at tage dette Endringsforslag tilbage, i alt Fald paa dette Stadium, og nærmere overveie, om man vil bringe det frem i en anden Redaktion. — Med Hensyn til de foreliggende Endringsforslag skal jeg i det Hele taget slutte mig til den ærede Ordførers Udtalelser. Jeg anser ogsaa de to Endringer for at være Hovedsagen, den ene, som gaar ud paa, at man skal sætte en Grændse imellem de større Forretninger, af hvilke der kræves fuldstændigere Bogsførelse, og de mindre, hvor man lader sig nøie med mindre end det, og jeg har heller ikke Noget imod, at denne Grændse sættes paa den nævnte Maaade. Jeg gaar ud fra, at naar man har valgt denne Grændse, er det, fordi man har væsonneret som saa: Den Forretning, hvis Omsætning ikke er større end 30,000 Kr. om Aaret, vil efter almindelige Forhold kun kunne give en meget beskedne Indtægt, en Indtægt af maaste ikke meget over 2,000 Kr. om Aaret, og en Forretning, som ikke har større Betydning, kan med Rette betegnes som lille. Det andet Punkt, at man vil have Autorisationen af Handelsbøger opretholdt, skal jeg heller ikke gjøre nogen Modstand